

[Federspiel.]

ner. Det er jo på grundlag af denne politik, at der er skabt et samarbejde, som stadig udvikles mellem de europæiske lande indenfor den økonomiske samarbejdsorganisation, indenfor Atlantpagten, indenfor Europarådet og indenfor de måske efterhånden lidt for talrige organer, der betjener det internationale samarbejde. Erkender man, således som det fra alle sider er gjort, at en fredeliggørelse af verden kun er mulig ved et samarbejde mellem nationerne, er det nødvendigt, at man er forberedt på — store og små lande — at ofre ikke så lidt af det, man i gamle dage benævnte „den nationale suverænitæt“. Ud fra dette synspunkt har også vore to repræsentanter i Ottawa handlet i god, både dansk og international demokratisk ånd ved at bøje sig for den argumentation, der blev fremført, de synspunkter, der vejede tungt, og som overbeviste det store flertal om rigtigheden af optagelsen af Grækenland og Tyrkiet i Atlantpagtorganisationen, og ikke forsøgt, således som det er gjort i De Forenede Nationer, i maliciøs hensigt at holde støjlt på deres ret til at anvende et veto på et tidspunkt, da de selv var overbevist om, at det ikke ville være rigtigt, heller ikke sagligt, at benytte dette veto. Det er ejendommeligt, at det stærke krav om anvendelse af det danske veto i denne sag netop kommer fra det radikale parti, der gennem hele sin historie har ydet en betydelig og anerkendelsesværdig indsats netop for at fremme det mellemfolkelige samarbejde. Anvendelsen af vetoet, når dette ikke er vitalt nødvendigt, er netop et slag i ansigtet på princippet for det mellemfolkelige demokrati. Stikker virkelig denne forståelse af det internationale samarbejdes væsen ikke dybere, end at det svigter, når det drejer sig om det nordatlantiske samarbejde, som dette parti jo ser på med ganske særlige fordomme?

For de tre partier, der er enige om dansk udenrigspolitik og den kurs, der følger heraf, har der naturligvis også været ideologiske vanskeligheder at overvinde, forinden man fuldtud kunne tilslutte sig alle enkeltheder i opbygningen af det vesteuropæiske samarbejde, og for disse partier — det gælder jo ikke mindst det ærede medlem hr. Ernst Christiansens parti — har denne omstilling ikke været uden meget alvorlige overvejelser. Men dette bekræfter den i al udenrigspolitik gældende erfaring, som også må være ledende i denne sag, at realiteter er stærkere end ideologier, men at det er ideologierne, der giver realiteterne indhold.

Foss: Det ville være urimeligt, hvis jeg på nuværende tidspunkt af debatten kom med et længere indlæg om Atlantpagten m. m., som kun ville blive en gentagelse af hvad der allerede er sagt om dette spørgsmål. Jeg skal derfor nøjes med kort at resumere mit partis stilling.

Vi er enige med den højtærede udenrigsminister i, at vi hellere havde set en Middelhavspagt end en udvidelse af Atlantpagten, men da Danmark til slut stod alene med denne opfattelse i Ottawa, måtte vi som de demokrater, vi er, bøje os for flertallet, og jeg skal derfor anbefale at stemme for det foreliggende forslag til rigsdagsbeslutning.

For mit eget vedkommende vil jeg gerne udtale, at jeg ikke kan være særlig utilfreds med, at Grækenland og Tyrkiet optages i Atlantpagten. Der ville selvfølgelig have været visse fordele forbundet med oprettelsen af en særlig Middelhavspagt, men også på den måde ville Tyrkiet og Grækenland være blevet tilknyttet det vestlige forsvarssystem. Om Rusland havde opfattet en Middelhavspagt med tilslutning af Tyrkiet og Grækenland som mindre truende end disse landes tilknytning til Atlantpagten, vil jeg anse for meget tvivlsomt. Man må formode, at Rusland ville se med samme uvilje på begge resultater. Set fra vor side er der jo blot een stor og afgørende opgave, nemlig at sikre fredens bevarelse. Vi føler os overbevist om, at dette sker bedst ved et forsvarssystem, som er i stand til at afvise ethvert angreb. Det må ganske utvivlsomt betyde en styrkelse af det vestlige forsvar, at Tyrkiet og Grækenland indkorporeres i dette. Vestmagterne bliver derved stærkere, og faren ved at angribe dem større. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at man må hilse med tilfredshed, at Grækenland og Tyrkiet indtræder i det vestlige forsvar, enten det sker ved en Middelhavspagt eller en Atlantpagt.

Det har derfor heller ikke haft min fulde sympati, at Danmark så stærkt, som det er sket, og så længe som det har været muligt, har holdt fast ved sit særstandpunkt. Jeg har ærlig talt syntes, at logikken var noget vakkende, og dette har jeg også givet udtryk for på rette tid og sted, men det er klart, at de mænd, og ikke mindst den højtærede udenrigsminister, som har mulighed for at få langt større kendskab til og viden om de forskellige faktorer, har bedre forudsætninger end jeg for at bedømme den helt rigtige stilling, og da andre lande også til at begynde med syntes at have været af den